

Kreft og munnhelse

- informasjon til pasient

Strålebehandling kan gi plager i munnhule og tenner både under og etter kreftbehandlingen. Plagene varierer med strålefelt og -dose, og fra person til person. For å forebygge eventuelle plager og bivirkninger er det viktig med best mulig tann- og munnhelse. Munnhule og tenner bør undersøkes og evt. behandles for å utelukke mulige betennelser og infeksjoner før igangsetting av strålebehandlingen. Strålingen påvirker spyttkjertler, spytt (kvalitet og mengde), smak, slimhinner, tyggemusklene, tenner og kjevevev.

Vanlige plager / seneffekter (avhengig av strålefelt og dose):

- Munntørret
- Såre slimhinner
- Økt risiko for infeksjon
- Økt risiko for karies
- Redusert gapeevne
- Redusert sår- og bentilheling
- Korte røtter ved stråling mot tenner i utvikling

Foto: iStock

Du bør ta kontakt med tannlegen din så raskt som mulig etter endt behandling. Det er viktig å gå til jevnlig kontroll. Tannlegen hjelper deg med å tilrettelegge for så god tann- og munnhygiene som mulig. Ekstra fluor er viktig for å forebygge karies.

Det er viktig at strålefelt og dose dokumenteres i tannlegens journal. Vanlig tannbehandling kan utføres, med unntak av prosedyrer som involverer ben. Det kan være nødvendig med forebyggende antibiotika i noen tilfeller. Det må IKKE trekkes tenner eller utføres andre operasjoner i munnhulen der du har fått stråling uten at dette er avklart med behandlende institusjon. Etter endt strålebehandling, avhengig av stråledose, blir blodforsyningen til kjeveben og muskler dårligere, noe som igjen kan føre til redusert tilheling. Dette kan gi kroniske betennelser som er vanskelige å behandle. Denne risikoen varer livet ut.

Du kan ha rettigheter til stønad til tannbehandling jfr. folketrygdloven § 5-6. Tannlegen hjelper deg med dette. Tannlegen må kunne dokumentere vurderingene for nødvendig tannbehandling. Skriftlig dokumentasjon må foreligge fra lege/spesialist/sykehusavdeling vedrørende hva slags kreftbehandling pasienten har fått. Det er svært viktig at stråledose og strålefelt er spesifisert.

Kreft og munnhelse

Pasientinformasjon (fylles ut av tannlegen):

- Hygienehjelpemidler (tannbørste, tannkrem, interdental renhold osv.):

- Fluorterapi (fluortabletter, tyggegummi, skylling, Duraphat-tannkrem):

- Smørende/rensende – munnhule (gel, spray osv.):

- Spyttstimulerende (spray, sugetabletter, tyggegummi osv.):

- Smørende – lepper:

- Smertestillende tiltak ved behov (gel, spray, skyllevæske el.):

- Bakteriereduserende (klorhexidin):

